TRABZON

61

YÜZÖLÇÜMÜ: 4685 kilometrekare
NÜFUS: 731.045
İLÇELER: Araklı, Akçaabat, Arsin, Çaykara, Maçka, Sürmene, Of, Tonya, Vakfıkebir, Yomra.
KÖY SAYISI: 563
DOKTOR SAYISI: 195
HASTANE YATAK SAYISI: 1375
OKUR-YAZAR ORANI: %39
OTOMATİK TELEFON KODU: 031

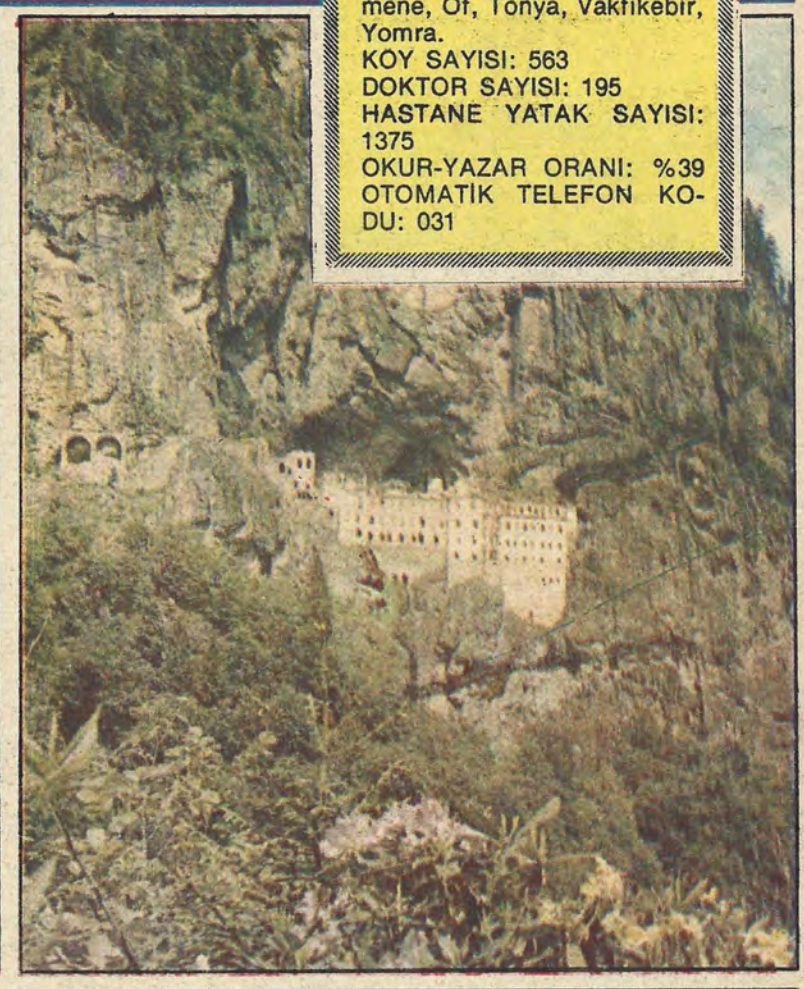

Doğal güzellikleri, tarihî ile Karadeniz'in simgesi olan ilimiz

ÖMER GÜNER

İKİNCİ İstanbul" olarak nitelenen, yalnız tarihsel yapıtları ile değil, doğa güzelliği ile de dikkati çeken şirin bir yurt köşemizdir Trabzon.

Karadeniz kıyılarımızın bu zümrüt kenti, doğal , tarihsel, arkeolojik ve sosyo - kültürel değerler yönünden çok zengindir.

Bol yağışlı bir iklimin sunduğu doğal güzelliklerin yanısıra, insan emeğinin yarattığı eserler görenleri hayranlık içinde bırakmaktadır.

Trabzon, İran transit yolunun başlangıcı diye adlandırılan limanı ile Karadeniz'in âdeta simgesi olmuş bir ilimizdir.

Trabzon denince akla hiç kuşkusuz, Roma, Bizans ve Osmanlı dönemlerinden kalan en önemli anıtlar, kaleler gelmektedir. İlin en görkemli tarihsel yapıtları olarak kabul edilen kaleler, günümüzde Aşağıhisar, Ortahisar ve İçkale diye anılmaktadır.

Ünü tüm dünyaya yayılmış Sumela Manastırı Trabzon'daki bir başka değerli tarihsel yapıttır. Altındere Vadisi'nde kayalar içine yapılmış bulunan manastır, her yıl binlerce yabancı turisti çekmektedir.

Bütün Karadenizliler gibi çalışkanlıkları ile tanınan Trabzonlular, yaşadıkları engebeli arazi üzerinde bir karış boş yer bırakmamışlardır.

Adı nereden geliyor

Bir rivayete göre; Sinop'tan gelip buraya yerleşen Rumlar doğal limanın bir tepsi gibi duruşu karşısında, bu kıyılarda kurdukları kente "tepsi" anlamına gelen "Trabeza" adını vermişlerdir. Bir başka rivayete göre de bu havaliye ilk gelen kavum olan Tibarenler zamanla burada Elizonlar ile kaynaşıp genişlemişler ve kurup genişlettikleri kente "Tibaren-Elizon" adını vermişlerdir. Ya "Trapeza" adını, yahut da "Tibaren-Elizon"u Türkler "Trabzon" şekline dönüştürmüşlerdir.

Kentlerimizin tarihçesi bir kültür hizmeti olarak GARANTİ BANKASI'nca hazırlanmıştır

Nasıl Gidilir

Trabzon'dan her gün ve her saat Türkiye'nin her tarafına düzenli otobüs seferleri yapılmaktadır. Bu seferler sabah saat 6.30'da başlamakta, gece saat 23.30'a kadar devam etmektedir.

Her hafta cumartesi günü Trabzon'a İstanbul'dan gelen bir yolcu vapuru, aynı gün altı saat limanda kaldıktan sonra saat 24.00'te tekrar İstanbul'a hareket etmektedir.

İklimi

Trabzon, deniz ikliminin etkisi altındadır, bu iklim Karadeniz ikliminin tipik bir örneğini gösterir.

39 yıllık bir inceleme ve ölçmelere göre Trabzon'da yıllık ortalama sıcaklık 14.5 derece olarak hesaplanmıştır.

En sıcak ay ortalaması Ağustos olarak 23.2 derece. En soğuk ay (şubat) ortalaması yedi derecedir.

39 yıllık bir inceleme süresinde en yüksek günlük sıcaklık ağustos ayında 38.2 derece olarak saptanırken, en düşük sıcaklık da şubat ayında ve -7 derece olarak bulunmuştur.

Trabzon'da yılın her ayı yağışlı geçer ve bu yağışlar Karadeniz yağış düzeninin belirgin özelliklerini taşır. Trabzon'da yıllık ortalama yağış miktarı metrekareye 830.8 mm'dir. Yaz aylarında Trabzon'a biraz daha az yağmur yağar.

Sizlere hizmet vermekten mutluyuz

TRABZON ŞUBESİ
Açılış Tarihi: 26.9.1973
Adres: Maraş Cad. No: 24 Trabzon Tel: 138 49 - 135 89

ANADOLU BANKASI
Hazine Bankası

Politik Kimliği

1950
Milletvekili Genel Seçimleri
Katılma Oranı: % 82.1

Partiler	Aldığı oy
CHP	63.684
DP	60.871
MP	6.839

1954
Milletvekili Genel Seçimleri
Katılma Oranı: % 84.9

Partiler	Aldığı oy
CHP	53.957
CMP	4.225
DP	94.121

1957
Milletvekili Genel Seçimleri
Katılma Oranı: % 69.5

Partiler	Aldığı oy
CHP	58.833
CMP	8.550
DP	63.237
HP	2.204
Bağımsızlar	58

1961
Milletvekili Genel Seçimleri
Katılma Oranı: % 73.3

Partiler	Aldığı oy
AP	90.012
CHP	69.014
CKMP	11.818
YTP	3.993

1965
Milletvekili Genel Seçimleri
Katılma Oranı: % 66.6

Partiler	Aldığı oy
AP	90.380
CHP	62.789
CKMP	1.880
MP	10.747
TİP	1.939
Bağımsızlar	146

1969
Milletvekili Genel Seçimleri
Katılma Oranı: % 59.1

Partiler	Aldığı oy
AP	78.390
CHP	55.668
CGP	12.772
MP	4.629
MHP	5.522
TİP	1.642
Bağımsızlar	2.666

1973
Milletvekili Genel Seçimleri
Katılma Oranı: % 61.6

Partiler	Aldığı oy
AP	44.193
CHP	61.679
CGP	8.469
DP	27.853
MP	995
MHP	6.222
MSP	26.565
Bağımsızlar	151

1977
Milletvekili Genel Seçimleri
Katılma Oranı: % 64.0

Partiler	Aldığı oy
AP	92.979
CHP	95.188
CGP	3.751
DP	7.393
MHP	14.906
MSP	23.942
Bağımsızlar	139

TRABZON ANAYASA HALK OYLAMASI SONUÇLARI
YIL: 1961

Kabul	Red
% 60	% 40

YIL: 1982

Kabul	Red
% 93.6	% 6.4

TRABZON VALİSİ: AGAH BÜYÜKSAĞİŞ

«İLİMİZ EKONOMİ MERKEZİDİR»

TRABZON, Doğu Karadeniz Bölgesi'nin; yüksek okulları ile kültür merkezi, 32 bölgesel kuruluş ile gelişmiş bir idarî merkezi, mevcut limanı, 37 sanayi kuruluşu ve ticarî potansiyeli ile de ekonomi merkezi durumundadır.

4685 km2 yüzölçümüne sahip olan ilimizde 731 bin 045 nüfus yaşar ve km2'ye düşen 156 kişi ile de İstanbul'dan sonra beşinci sırada yer alır. Nüfus itibari ile de diğer iller arasında 20'nci sıradadır.

Yumuşak bir deniz iklîminin hâkim olduğu Trabzon'da en sıcak ay ortalaması 23C° (ağustos), en soğuk ay ortalaması 7C° (şubat)dır. Merkez ilçe ile beraber 11 ilçeye sahip olan Trabzon'un 35 belediyesi, 13 bucağı ve 553 de köyü vardır. İlçelerin yedisi (merkez ile sekizi) 100 km.'lik sahil şeridinde sıralanmıştır. Bunlar batı-doğu istikametine doğru, Vakfıkebir, Akçaabat, Yomra, Arsin, Arakli, Sürmene ve Of'tur. Kıyıdan içeride olan diğer ilçeleri de Tonya, Maçka ve Çaykara'dır.

Bugün anaokulundan üniversiteye dek çeşitli öğrenim kuruluşlarının bulunduğu ilimizde, halk, eğitim ve öğretime büyük ilgi göstermektedir. Büyük önder Atatürk'ün 100. doğum yıldönümü münasebetiyle başlatılan okuma-yazma seferberliği ile ilgili 2842 kursa 54 bin 535 kursiyerin iştiraki sağlanmış ve 37 bin 754 kursiyere başarı belgesi verilmiştir. Buna göre, ilimizdeki okuma-yazma oranı da %39'a ulaşmıştır.

Eşsiz doğa güzelliklerine sahip olan Trabzon, aynı zamanda çeşitli uygarlıkları günümüze kadar yansıtan bir tarihî hazinedir. Tarih boyunca birçok uygarlıkların üst üste yaşandığı Trabzon'da, Milet, Roma, Kommen ve Türk (Osmanlı) dönemlerinden kalma pek çok eski yapıt vardır. Bunlardan, Atatürk Köşkü, Gülbaharhatun Türbesi, Sümelâ (Meryem Ana) Manastırı, St. Anne (Küçükayvasıl) Kilisesi, Vazelon Manastırı, Kuştul (Hızır-İlyas) Manastırı görülmeye değer eserlerdir..

İlimizde tarımsal ürünlerin başında çay, fındık, ve tütün gelmektedir. Yıllık yaş çay yaprağı üretimi 26 bin ton, fındık üretimi 63 bin ton, tütün üretimi de 2 bin tondur. Hayvancılık ilimizde daha çok süt ve yağ üretimine yönelik olup, diğer iller arasında hayvan mevcudu yönünden 49'uncu (685 bin 005 küçük ve büyük baş), sağmal hayvan mevcudu bakımından 46'ncı (314 bin küçük ve büyükbaş), et üretimi bakımından 45'inci (4.238.089 kg.), süt üretimi bakımından da 5'inci durumdadır. (198.000.000 lt.)

İlimizde yatırımların plan ve programdaki ilkelere uygun olarak belirtilen süre içerisinde gerçekleştirilmesini sağlamak için tüm kamu kuruluşlarımız yoğun bir çalışma içerisindedir. 1982 yılı 3. dönem itibari ile ilimizde yatırım faaliyetleri özeti sektörlere göre aşağıdaki şekildedir.

Çeşitli spor dallarında faaliyetlerin yapıldığı ilimizde, özellikle futbol dalında, Türk futbol tarihinde zoru başarmış, Türk liginde üç büyükler efsanesini yıkmış, lig şampiyonluğunu İstanbul ilinin tekelinden almış olan Trabzonspor, Türk futboluna yeni bir ruh ve heyecan getirmiştir.

TRABZON BELEDİYE BAŞKANI: HASAN MELEK

«TRABZON, KARADENİZ'İN EN GÜZEL ŞEHRİ OLACAK»

TRABZON, her yönü ile Doğu Karadeniz Bölgesi'nin en önemli şehridir. Ve Trabzon halkı, uygarlığın tüm nimetlerinden yararlanmasını bilen, yenilikçi, bunun yanında geleneklerine bir ölçüde bağlı kişilerdir. yurdun çeşitli yörelerine dağılan, her gittiği yere canlılık, hareketlilik getiren Trabzonlular, çevrelerinin en renkli, en sevilen insanları olabilmişlerdir.

Her şehir gibi, Trabzon'un da sorunları olmuştur. Bu sorunların bir bölümü çözümlenmiş, bir bölümü de çözümlenmeyi beklemektedir. Belediye Başkanı olarak görev aldığım iki yılı aşkın süre içinde neler yapabildiğimi, neler yapmayı düşündüğümü ve de şehrin sorunlarını dile getirmek isterim.

Güzel Trabzon için kısa zamanda yapabildiklerimizi şöyle sıralıyorum:

Şehrin çeşitli semtlerinde dokuz çocuk bahçesi. Daha önce birer çöplük olan belediyeye ait şehrin çeşitli semtlerindeki yerleri, Belediyemizin olanakları ile kısa zamanda birer çocuk bahçesi haline getirdik. Bunun yanında Erdoğdu Mahallesi'nden geçen Atatürk Köşkü ve Müzesi yolunu genişlettik. Tehlikeli virajları olan Orgeneral Selâhattin Demircioğlu Caddesi, bugünkü hali ile trafiğe en elverişli bir yol haline getirilmiştir. Boztepe ve Bahçecik yollarını da aynı virajlardan kurtarma çalışmalarımız tamamlanmış bulunuyor.

Doğu Karadeniz Bölgesi'nin en büyük dinlenme yeri 100. Yıl Atatürk Parkı'nın bir bölümü 1982 yılında hizmete açılmıştır. 1983 yılı baharında bu park, Trabzon halkı için gerçekten en güzel bir gezi yeri haline getirilecektir. Yapımı devam eden Gazipaşa Üstgeçiti, şehrin bir ihtiyacını karşılayacak, Devlet yolu bu geçit ile güvenceye alınacaktır.

1939 yılında yapılan ve bugün şebekeleri eskiyen şehir içmesuyu, Trabzon'un en büyük ve güncel sorunu olmaktadır. Şebekesinin eskiliği yüzünden %56 miktarda kaçaklık yapan içmesuyunun yakın zamanda ihtiyaca yeterli hale getirilmesi için İller Bankası'nda yapılan ihale gerçekleşmiştir.

Belediye Başkanı olarak 1983 yılında da şehrin bazı ihtiyaçlarını çözüme kavuşturma çabalarımızı da açıklamak isterim:

Sahil yolunda Belediye Gazinosu'nun çevresi yeniden düzenlenecektir. Bu düzenleme ile sahil, herkesin huzur içinde oturabileceği, yararlanabileceği bir tesise kavuşacaktır. Bu çevre düzenlemesinde bir olimpik havuz ile bir evlenme salonu da olacak.

Boztepe'de 150 yataklık turistik bir otel için kaynak bulunduğu takdirde hazır olan proje ihale safhasına dönüşecektir. Modern bir balıkhane yapımı devam ederken, mevcut otobüs terminali de 1983 yılında ele alınacak ve terminalin bir bölümünün ihalesine çalışılacaktır.

Tüm çabalarımız, halkımızın da yardımı ile Trabzon'u, Karadeniz'in en güzel şehri yapmak yolunda olmaktadır.

ÖNEMLİ KİŞİLER

HASAN SAKA (1886 - 1960) - Cumhuriyet başbakanlarından, Maliye, Ekonomi ve Ticaret, Dışişleri bakanlarından, Lozan Konferansı delegelerinden. Son Osmanlı Meclisi üyesi, ilk TBMM'den 1954'e kadar Trabzon milletvekili, . Mülkiye ve Fransa'da Siyasî Bilimler Okulu mezunu.

CEVDET SUNAY (1899 - 1982) - Türkiye'nin beşinci Cumhurbaşkanı, Genelkurmay Başkanı, Orgeneral Tabiî Senatör. Çankaya'nın Sinek Köyü'nde doğdu, Kuleli Lisesi öğrencisiyken subay adayı olarak Birinci Dünya Savaşı'na katıldı, 1918'de Filistin cephesinde tutsak oldu. Mısır'dan esaretten dönünce Kurtuluş Savaşı'na katıldı. Maraş ve Gaziantep cephelerinde savaştı. İstiklâl Madalyası aldı. 1930'da kurmay subay oldu. 1958'de Orgeneral, Kara Kuvvetleri Komutanlığı, Genel Kurmay Başkanlığı yaptı. 1966'da Cumhuriyet Senatosu üyeliğine atanıp cumhurbaşkanı seçildi. 1973'ten sonra tabiî senatör olarak TBMM'de bulundu.

FAİK AHMET BARUTÇU (1894 - 1959) - Başbakan yardımcısı. Politikacı. Avukat, Trabzon Baro Başkanı, gazeteci, 6. dönemden 1957'ye kadar Trabzon milletvekili (1950 - 54 arası hariç). CHP Grup başkanvekili.

SABAHATTİN EYÜBOĞLU (1908 - 1973) - Yazar, düşünür, eğitimci, Akçaabatlı. Şair, ressam Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun ağabeyi. Trabzon Lisesi'ni bitirdi, yüksek öğrenimini Fransa'da yaptı, İstanbul Edebiyat Fakültesi'nde doçent, eğitim müfettişliği, talim terbiye heyeti üyeliği yaptı, sanat tarihiyle ilgili kitaplar yayınladı, çeviriler yaptı.

ORHAN PEKER (1927 - 1978) - Ressam. Güzel Sanatlar Akademisi 'ni bitirdi. Avrupa'da çeşitli resim atölyelerinde çalıştı, anlatımcı.

HAMAMIZADE İHSAN (1885 - 1948) --Şair. Öğretmen. Trabzon folklor ve kültür değerleri üzerine ciddî mizahî bir monografi olan Hamsiname ve derlenmiş fıkralardan Lâf Olsun Diye adlı kitapları var.

ALİ ŞÜKRÜ BEY (1884 - 1923) - Son Osmanlı Meclisi ve ilk TBMM'nin Trabzon milletvekili. Deniz subaylığından ayrılma, Atatürk'ün muhafızı Topal Osman Ağa'nın bir suikasti neticesi boğularak öldürüldü.

CELALETTİN AYKAR (1867 - 1929) - İlk TBMM Trabzon mebusu, İstiklâl Madalyası sahibi, öğretmen. Medrese ve Rüştiye eğitimli.

FAİK AYBAY (1865 - 1930) - İlk TBMM Trabzon mebusu, 1920'de istifa, yargıç. avukat, Alaybeyizâde'lerden.

MAHMUT ESAT EFENDİ (1856 - 1914) - Hattat. İstanbul'da öğrenim gördü, Trabzon camilerindeki yazıları ünlüdür.

Sağlık Hizmetleri

Trabzon, sahip olduğu sağlık kurumları bakımından Doğu Karadeniz Bölgesi'nin merkezi durumundadır. Trabzon'da ilk sağlık kurumu olarak Boztepe semtinde, "Memleket Hastanesi" adı ile bir hastanenin 1900 yılında Akridis adlı bir Rum'un üç doktor ve dört hemşire ile hasta tedavi ettiği biliniyor.

Karadeniz Üniversitesi'ne bağlı olarak kurulan Tıp ve Sağlık Bilimleri Fakültesi'nin geçici olarak hizmet verdiği Uygulama Hastanesi ile Trabzon, sağlık kurumları bakımından daha da zenginleşmiş bulunuyor.

450 yataklı Numune Hastanesi, 300 yataklı Göğüs Hastalıkları Hastanesi, 275 yataklı Sosyal Sigortalar Kurumu Hastanesi, 200 yataklı Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi, 50 yataklı Askerî Hastane ile Vakfıkebir ve Sürmene ilçelerindeki ellişer yataklı devlet hastaneleri... Ayrıca, ilçe ve bazı köylerde mevcut sağlık ocakları.

Trabzon'da yapımı devam eden Kemik Hastalıkları Hastanesi, Türkiye'nin dördüncü modern Kemik Hastalıkları Hastanesi olacaktır.

Çifte Çamlık Mevkii'nde geçici bir binada "uygulama hastanesi" olarak hasta kabul eden Trabzon Tıp ve Sağlık Bilimleri Fakültesi'nin Uygulama Hastanesi'nde 1982 yılı kasım ayında, üç profesör, sekiz doçent, 15 yardımcı doçent, hem öğretim görevlisi hem de hastanede büyük hizmetler vermektedir.

Trabzon'da ayrıca, bir Verem Savaş Dispanseri, Sıtma Bölge Başkanlığı, Ana ve Çocuk Sağlığı Merkezi, Çocuk Yuvası da bulunuyor.

Protokol

Vali ..... :Agâh BÜYÜKSAĞİŞ
Belediye Başkanı ..... :Hasan MELEK
Savcı ..... :Nizam HARUT
Defterdar ..... :Fikret KARTAL
Emniyet Müdürü ..... :Şinasi ERTAN
Karadeniz Üniversitesi Rektörü .. :Prof. Lâmi ESER

Vergi Rekortmenleri

Saffet Ulusoy ..... :51.248.440
Ali Osman Ulusoy ..... :41.649.023
Sabit Sabır ..... :28.133.745
Abdurrahman Sabır ..... :21.162.308
İhsan Sabır ..... :19.068.644

Nerelerde kalınır

HOTEL USTA Telgrafhane Sok I Tlf. 2195-2843 Banyolu 84 oda, kalorifer, asansör.
ÖTEL ÖZGÜR Taksim Cad. Uzun Sok. Tlf 1319-2778-3064 Duşlu 45 oda, lokanta, kalorifer, asansör.
HORON OTEL SıraMağaralar Tlf. 1199-2289 42 oda, kalorifer Tlf. 1022-1750 45 oda, kaloriferli
HOTEL BENLİ Belediye Yanı. Tlf. 1022-1750 45 oda, kalorifer.
HOTEL ARAZ Küçük Liman Karşısı Tlf. 1177 35 oda, lokanta, kalorifer.
OTEL KALFA Belediye Meydanı Tlf. 2690, 32 oda, kalorifer, asansör.
KONAK OTELİ
OF
HOTEL ÇAYKENT Sahil Cad. Tlf. 229-230 Of 24 oda, kalorifer, lokanta, asansör, plaj

İLÇELERİNİ TANIYALIM

MERKEZ

43 köyü, bir bucağı ve bu bucağa bağlı on köyü vardır. 1980 yılı nüfus sayımına göre 175 bin 295 nüfusa sahiptir. Bu nüfusun 108 bin 403'ü, şehirde oturmaktadır. Merkez ilçenin sebzecilik, tütün ve fındık ürünü yanında iyi çilek yetiştiren köyleri vardır.

ARAKLI

Trabzon-Rize karayolu üzerinde şirin bir ilçedir. 8 bin 250'si ilçe merkezinde oturan 5 bin 227 nüfusa sahiptir. Dağbaşı bucağına bağlı 15 köyle toplam 43 köyü olan küçük bir ilçedir. Özellikle fındık yetişir, ekonomi hayvancılığa ve yaylacılığa dayanmaktadır.

AKÇAABAT

İl merkezinin 12 km. batısında ve sahilde uzanmaktadır. Tütüncülük ilçenin başlıca geçim kaynağıdır. Tereyağı ile de ünlüdür. Toplam nüfusu 102 bin 876'dir. 87 köyü vardır.

ARSİN

Trabzon'un küçük bir ilçesidir. 6 bin 892'si kasabada, 35 bin 043 nüfusludur. 24 köyü vardır. Fındık ürünü ve hayvancılık halkın başlıca geçim kaynağıdır. 1946 yılına kadar bucak iken bu tarihte ilçe olmuştur.

ÇAYKARA

Trabzon'un sahilden 30km uzaklıkta bir ilçesidir. Hayvancılık ve yaylacılık başlıca özelliğidir. 43 köyü olan ilçenin toplam nüfusu 34 bin 697'dir. Ünlü Sultan Murat Şehitleri Tepesi bu ilçe sınırları içinde kalmaktadır.

Akçaabat ilçesinde balıkçılar...

MAÇKA

Trabzon-Erzurum karayolu üzerinde yer alır. Ünlü Sümelâ Manastırı bu ilçe sınırları içinde bulunmaktadır. Bu nedenle yabancı turistlerin en çok kaldığı bir ilçedir.

SÜRMENE

Trabzon'a 40 km. uzaklıkta Rize karayolu üzerinde bir ilçedir. Bu ilçe halkının en büyük özelliği balıkçı olmalarıdır. 43 köyü olan ilçenin toplam nüfusu 49 bin 131'dir.

OF

Sahilde Rize sınırında bir ilçedir. Başlıca geçim kaynağı çaydır. Toplam ilçe nüfusu 81 bin 037'dir. İlçede 1865'de belediye teşkilâtı kurulmuştur. İlçeye bağlı 80 köy vardır.

TONYA

Sahilden 30 km. yüksekliktedir. Yaylacılık bu ilçenin başlıca özelliğidir. Hayvancılıkla geçinir ve 21 köyü vardır. Toplam 24 905 nüfusa sahiptir. Peyniri ve yağı ile ünlüdür.

VAKFIKEBİR

Trabzon- Giresun karayolu üzerinde gelişmiş bir ilçedir. Toplam 109 köyü vardır ve nüfusu 100 bin 046'dır. Tereyağı ve peyniri ile ünlüdür. Büyükliman adı verilen limanı çok eskiden yapılmıştır. Rivayete göre Yavuz Sultan Selim Trabzon'da vali olarak bulunurken annesi Gülbahar Hatun oğlunu ziyaret için deniz yolu ile Trabzon'a gelirken yolda büyük bir fırtınaya tutulur. Valide Sultan, "**Nerede karaya ayak basarsam orasını vakıf yapacağım**" der. Doğal bir liman olan Vakfıkebir'de karaya çıkarak bu afetten kurtulduğu için burasını vakfetmiştir. İlçede Vakfıkebir adını almıştır.

YOMRA

Trabzon'a 15 km. uzaklıkta Rize yolu üzerinde bir ilçedir. 21 köyü vardır. Toplam nüfusu 29 bin 579'dür.

ulusoy

TAŞIMACILIKTA 45 YIL

TRABZON
MERKEZ — Meydan Caddesi 1
Telefon: 11 367 - 11 803 - 12 050
TRANSPORT — İskele Caddesi 59
Telefon: 11 331 - 14 426 - 15 539
Telex : 83114 ARDA TR - 83 216 Aou TR
TURİZM — Şehiriçi Taksim Terminali
Telefon : 11 281
Şehirlerarası Otogarı
Telefon: 12 853 - 14 427

SAMSUN
Kazımpaşa Caddesi 5/B
Telefon: 11 026 - 12 350
Telex : 82111
Terminal tlf: 11 170

ANKARA
Yenişehir, İnkılâp Sokak 18/A
Telefon: 18 36 36
Telex : 42829
Terminal tlf: 11 74 00 - 17 75 04

İSTANBUL
Sirkeci, Ebussuut Caddesi 67
Telefon : 22 20 76 - 27 89 85

Gümüşsuyu, İnönü Caddesi 59
Telefon : 43 10 94
Telex : 24268
Terminal: Topkapı Anadolu Otogarı
Telefon : 23 64 40

KARÇELİKTAŞ — KARADENİZ ÇELİK DÖKÜM SANAYAYİİ T·A·Ş· TRABZON

Yılda 3000 ton kapasiteli endüksiyon ocakları ve en modern kalıplama sistemi olan reçine sistemi ile
— KARBONLU
— MANGANLI
— KROM NİKELLİ
— Ve her türlü alışımdaki Çelik dökümleriniz için emrinizdedir·

Sanayi Sitesi 79/D
Değirmendere - TRABZON
Tel: 12664 - 14556

Trabzon - Erzurum Karayolu 5. Km.
Tel: 13558

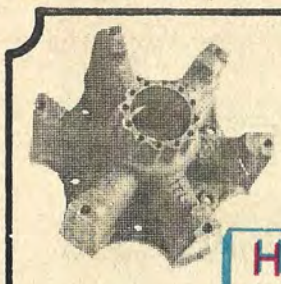

HEKİMOĞLU
CIVATA VE PORYA SANAYİİ
Celâl Hekimoğlu

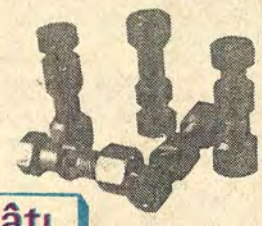

Her nevi Porya, Bijon, bağlantı imalâtı
Dozer Bıçak ve Palet civataları
Dozer uç bıçakları ve Kazma uçları

FABRİKA : Sanayi Sitesi Sanayi Cad. 115/D Tel:12664-14556 TRABZON
ŞUBE : Hekimoğlu Koll. Şti. Tayahatun Sok. Gülhane Han No. 5/B-5 Tel: 28 36 12 Sirkeci - İSTANBUL

Karadeniz

Trabzon-Rize- Giresun- Ordu ve Artvin'de en çok okunan Doğu Karadeniz'in tek bölge gazetesi.

Tel: 19994-95 — 18111 Tlx:83136

TÜRKİYE GARANTİ BANKASI Şunar

TARİHİ belgelere göre bugün Trabzon adıyla andığımız ilimiz topraklarında ilk yerleşme merkezi, Orta Asya'dan gelen Türk kavimleri tarafından kurulmuştur. Bu Türk kavminin Turanlılara bağlı Tibaren'ler olduğu bilinir. Ancak Orta Asya bozkırlarından gelen bu kavim kıyıda barınamamış onların buradan uzaklaşmaları ile Sinop'tan gelen Rumlar yöreye hâkim olmuşlardır. Sinoplu Rumlar burada M.Ö. 750 yıllarında bir de devlet kurmuşlardır. Denizci insanların oluşturduğu bu devlet, bu topraklarda yaklaşık olarak 1150 yıl egemen olmuştur. Bu devrin son krallarından olan Mitridaris zamanında ülkede bazı kargaşalıklar çıkmış, kral bu kargaşalıklarla başa çıkamayınca Romalılardan yardım istemek zorunda kalmıştır. Bunu fırsat bilen Romalılar Seledat, Luka ve Lumbos adlarındaki üç kumandanın idaresine büyük bir askerî kuvvet göndermişlerdir. Romalı kumandanlar ülkedeki kargaşalıkları derhal bastırmakla kalmamışlar, aynı zamanda bu toprakları da kısa bir zaman sonra Roma'ya bağlı bir hale getirmişlerdir.

395 yılında Roma İmparatorluğu parçalanırken burada bağımsız bir Rum devletinin kurulduğu görülmüştür.

Fatih Sultan Mehmet bir süre Trabzon'da kalmış, sonra Sinop fatihi adıyla anılan Hızır Bey'i burada vali olarak bırakıp İstanbul'a dönmüştür. Daha sonra Hayreddin Paşa, Zağnos Paşa, Ali Bey ve Mahmut Paşa burada valilik yapmışlardır. Trabzon'da altıncı olarak valilik yapan Şehzade Selim (Yavuz Sultan Selim)'dir. Oğlu Sultan Süleyman (Kanunî) de babasının valilik yaptığı yıllarda Trabzon'da doğmuştur.

Trabzon Osmanlı devrinde önemli bir sancak merkezi idi. I. Dünya Savaşı sırasında Trabzon, Rusların işgâline uğradı (1916). Bir yıllık işgâlden sonra Ruslar Trabzon'dan çekilme kararı aldılar. Bu çekilme işlemi sırasında Rumlarla Ermeniler çevrede mezalime giriştiler. Köyleri, kasabaları yakıp yıkmaya, savunmasız kişileri katle başladılar. Trabzon köylüleri bu mezalime karşı kendi arasında bir milis teşkilâtı kurdu. Bu milis kuvvetleri birleşip Rum ve Ermenilerin üzelerine yürüdü ve Değirmendere yoluyla bu zalimleri yakalayıp telef ettiler. Trabzon 25 Şubat 1918 günü yine Türkiye'nin bir parçası olmuştu.

Millî mücadele yıllarında da, Kurtuluş Savaşı'nda da büyük hizmetler veren Trabzon, cumhuriyetinin ilanından sonra il haline gelmiştir.

AYASOFYA KİLİSESİ: XII. yüzyıldan kalma bir yapıdır. Bizans kilise mimarisinin tipik örneklerinden biridir. Duvarları çok güzel fresklerle kaplıdır. Burasının önceleri şehir surları dışında bir manastır olarak kullanıldığı bilinmektedir. Halen müzedir.

İŞKENDERPAŞA CAMİİ: Trabzon Valisi İskenderpaşa tarafından 1522 yılında yaptırılmıştır. Şehir merkezindedir. XVIII. yüzyılda esaslı bir onarım görmüştür.

KALE: Bizanslılar zamanından kalmadır. Ortahisar ve İçkale (veya Kulehisar) ve Aşağıhisar olmak üzere üç bölümden ibarettir. Surların kalınlığı 2 ilâ 4 metre arasındadır. Aşağıhisar'ın üstündeki kayalıklarda Güzelsaray adıyla anılan bir şato harabesi bulunmaktadır.

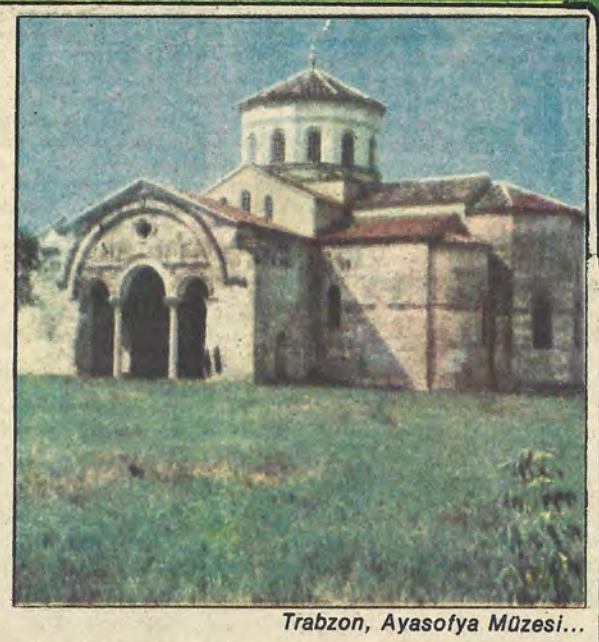

Trabzon, Ayasofya Müzesi...

GÜLBAHAR HATUN CAMİİ: Yavuz Sultan Selim'in eşi, Kanunî Sultan Süleyman'ın annesi olan Gülbahar Hatun tarafından, oğlunu dünyaya getirdiği vilâyete armağan edilen bir camidir. "Büyük İmaret Camii" adıyla da anılır. Trabzon'un en güzel camilerinden biridir.

GÜLBAHAR HATUN TÜRBESİ: Yavuz Sultan Selim'in eşi ve Kanunî Sultan Süleymanın annesi olan Gülbahar Hatun, yaptırdığı ve adını taşıyan camiin hemen yanındaki türbesinde yatmaktadır. Türbe, Osmanlı mimarisinin klâsik üslûbundadır.

HAMAMLAR: Şehrin içindeki Sekizdirekli Hamam ile Tophane Hamamı, Trabzon'u süsleyen ve klâsik Osmanlı Hamam mimarisinin iki güzel örneğini teşkil eden yapılardır.

HATİP CAMİİ: Pazarkapı Mahallesi'ndedir. XVI. yüzyıldan kalma güzel bir yapıdır.

KÜÇÜK AYVASIL KİLİSESİ: Trabzon'un en eski eserlerinden biridir. Roma mimarî stilinde yapılmış ilk Hıristiyan kilisesi olması bakımından önem ve değer taşımaktadır. Resmî daireler tarafından depo olarak kullanılmaktadır.

ORTAHİSAR CAMİİ: Kale'de, Ortahisar'ın içindedir. "Fatih Camii" diye de anılır. Önceleri Panaghia Chyrokephalos Kilisesi iken Fatih Sultan Mehmet tarafından fetihten sonra camiye çevirtirilmiştir. Sonradan yapılma minber ve mihrabı çok güzeldir.

PİRMEHMET TÜRBESİ: XVI. yüzyıldan kalma bir Osmanlı eseridir.

SUMELA : Trabzon il merkezinin 54 kilometre güneydoğusu'ndaki Altındere vadisinde, etrafı lâdin ormanları ile kaplı sarp ve yüksek bir kayanın üzerindedir. Sarp kayaların oyularak içine inşa olunan ve bir mimarî şaheseri olan bu koca bina "Meryem Ana Manastırı" adıyla anılır. Akıllara durgunluk veren bir yapıdır. Bizans devri yapılarının en önemlisidir. İçindeki Meryem Ana tasviri ile diğer süslemelerinin güzellikleri dillere destandır. Son şeklini 1400 yıllarında aldığı sanılmaktadır.

ATATÜRK KÖŞKÜ: Yakın tarihimiz ile ilgili en önemli yapı ise Trabzon il merkezinin 6 kilometre ötesinde, Soğuksu mesire yerinde, minik kuleli beyaz ahşap yapısıyla bir biblo gibi duran Atatürk Köşkü'dür. Atatürk'ün Trabzon'a gelişinde ikametine tahsis olunan bu bina daha sonra müze haline getirilmiştir. Atatürk'ün burayı pek sevdiği ve bütün malvarlığını burada millete bağışladığı bilinir.

TRABZON	12859 — 11703
Mumhaneönü	5097
Of	150
Araklı	268
Akçaabat	264
Maçka	124
Sürmene	607

Yurt içi ve yurt dışı bankacılık işlemlerinizde Türkiye Garanti Bankası

EKONOMİ

Doğu Karadeniz'in büyük kapısı ve İran transit yolunun başlangıç noktasında bulunan Trabzon, ekonomik yönden, çeşitli aşamalar yapmış bir ildir. Birinci ve İkinci Dünya savaşları Trabzon'u ekonomik yönden olumsuz olarak etkilemiştir.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra yurdumuzda başlayan gelişme ve kalkınma Trabzon'da da ekonomik ve ticaret alanında hareketlilik yaratmıştır.

Trabzon'da son yıllarda gözle görülen bir sanayileşme var...

Çimetro Fabrikası, Et ve Balık Kurumu'nun fabrika ve soğuk hava depoları, ÇAYKUR'un çay fabrikaları ile fındık kırma fabrikalarının yanında, Yomra'da Galvanizli Saç Sanayii, kalorifer kazanı imâl eden Hürsan Kazan Sanayii, Vivata Sanayii, Avrupa'ya giysi ihraç eden Giyim Sanayii, Türkiye'nin tek ameliyat ipliği imâl eden Katküt Fabrikası ile kiremit, tuğla fabrikaları sayılabilir.

Bunların yanı sıra 1981 yılında kuruluşunu tamamlayan Kuzey Mobilya Sanayii'nin 200 işçinin çalıştığı 9000 M2'lik bir alana kurulan mobilya imâl eden fabrikası. Yıllık onbin takımlık oturma, yatak odası ile benzeri ev eşyaları kapasitesine sahip olan Kuzey Mobilya Sanayii sağladığı ön anlaşmalarla 1983 yılında dışsatım gerçekleştirerek yurda döviz kazandıracak.

Yurt dışındaki işçilerle, Özel İdare, İşçi Yatırım Bankasının da ortağı olduğu kısa adı KARSUSAN olan Karadeniz Su Ürünleri Sanayii'nin Şana mevkiindeki fabrikalarında balık unu, balık yağı, konserve yapılmaktadır.

Trabzon'un özgü, altın hasır bilezik ile gümüş işlemeleri, dokumacılık, kundura sanayii hergün gelişmektedir.

BOSAŞ (BORU VE PROFİL SANAYİİ A.Ş.)

Trabzon'un en büyük sanayii kuruluşlarından biridir. Trabzon'a 12 km. uzaklıkta Şana Mevkii'nde 20000 M2'lik bir alana kurulmuştur.

EMNİYET GÜVENCE
1981
HİZMET TASARRUF
Karadeniz TÜPGAZ
Karadeniz Tüpgaz LPG Dolum Tesisleri
Tel: ORDU 45 45 İST. 35 02 16

GEMASAN
KOMPLE TREYLER RÖMORKU VE DİNGİL İMALATINDA ÜSTÜN KALİTE
Tel: 106 - 348 Yomra - TRABZON

Ekinci Holding A.Ş. ve kuruluşları
● Ekinci Gıda ve Tekstil Endüstri A.Ş.
EKİN PAZARLAMA
● Ekin Tüketim Malları İthalat İhracat Pazarlama ve Sanayi A.Ş.
EKİNTRANS
● Ekin Turizm Taşıma ve Transit Ticaret A.Ş.
TRABZON
Tlf: 13395 (3 hat) Telex: 83136-83222

karsusan
Karadeniz Su Ürünleri Sanayii A.Ş.
Sıramağazalar No: 96/2 TRABZON
Tel: 141 44 - 137 69
BALIK UNU
BALIK YAĞI
KONSERVE
ALUMİNYUM KUTU

SANTRAL GALVANİZ TRABZON
SANTRAL GALVANİZ
SAC SANAYİİ ve TİCARET A.Ş.
Merkez : Maraş cad. 41/2 TRABZON Tel:11884-15490 Telex: 83119 MATO TR
Fabrika : Şana mevkii Yomra - TRABZON
Üstün Kaliteli ve Dayanıklı
● GALVANİZLİ DÜZ SAÇ
● GALVANİZLİ OLUKLU SAÇ
İstanbul irtibat bürosu:
Kemeraltı cad. Tophane işhanı 605 Tophane
Tel:444690 — 456323

TRABZON'da "horon" türündeki oyunların ağırlığı çok büyüktür. Horonların yanı sıra, oynanan diğer yerel oyunlar da vardır. "Sürmene Sallaması, Kolbastı" gibi oyunlar, yörede oynanan diğer oyunlara örnek olarak gösterilebilir.

Trabzon Akçaabat Lisesi Folklor Kolu öğrencilerinin "horon" oyunları ve türleri ile ilgili araştırmaları şöyledir:

Horon sözcüğünün anlamı, kaynağı ve uygulanış üstüne çok çeşitli görüşler ileri sürülmüştür. Bu çeşitli görüşlerin ortak yanını bulmak oldukça zordur. Ayrı ayrı görüşlerin bilimsel nitelikten uzak olduğu da gözden kaçmamaktadır. En yaygın görüşe göre, Horon sözcüğü, horom sözcüğünden kaynaklanmaktadır. Doğu Karadeniz'de olgunlaşmış mısır saplarını köküne yakın bir yerden keserek mısır tarlalarında yapılan sıra sıra yığınlara horom adı verilmektedir. Gerçekten, tarlalardaki mısır sapı yığınları ile çayırlardaki ot yığınlarının sıralanışı ve dizilişi, uzaktan bakıldığında da elele vermiş, kol kola girmiş insanların görünümünü andırmaktadır. Horon sözcüğünün bu benzetmeden esinlenerek doğduğu akla yakın gelmektedir. Horon sözcüğünün "hora" sözcüğünden de kaynaklandığı bir başka görüş olarak ileri sürülmektedir.

Horon figürlerine ve horoncuların özel çalışmalarına doğal etmenlerin, toplumsal yaşamın, ulusal biçimin izleri yansımıştır. Nitekim, Karadeniz'in deli deli dalgalanışı, balıkların oynayışı, ağlardaki çırpınışları, horon figürlerindeki canlılıkla özdeşleşmektedir.

Horoncular elele tutuşarak geniş bir halka tutarlar. Çalgıcılar bu halkanın içinde yer alırlar. Yorulup çıkanların yerini başkaları alır.

Horonla ilgili olarak Meydan Larousse'da Şerif Baykurt şöyle demektedir:

"Bıçak oyunu iki kişiyle oynanır. Özel eğlencelerde, iki ya da ikiden çok oyuncu elele tutuşarak horon kurarlar. Bu tür eğlencelerde tek kişinin de horona kalktığı görülmüştür.

Akçaabat Lisesi öğrencilerinin görüşleri şu şekilde devam etmektedir:

Horonu bir genç oyunu ya da erkek oyunu sanan görüşler, temelinde yanlıştır. Gençlerle yaşlılar, kadınlarla kızlar hiçbir ayırım güdülmeden horonda yer alırlar. Baba ile oğulun, ana ile kızın kolkola horon oynadıkları her yerde görülebilen durumlardır. Ne var ki, kadın horonları erkek horonları kadar hızlı ve çeşitli değildir.

HORON TÜRLERİ:

HORON KURMA: Horona kalkanlar elele tutuşarak çok yavaş bir tempo ile horon kurarlar. Denizin yumuşak dalgalanışını andıran çok çalımlı bir oyundur.

SALLANMA: Horon kurma tamamlanınca, sallama oyununa geçilir. Vücudun toplanması ve bacakların öne atılması ile kurulan bir oyundur. Denizin coşkunluğu bu oyunda yansımaktadır.

Sıskara ya da sıksaray: Bölgenin özgün oyunudur. Sallanmadan sonra oynanır. Tek başına oynandığı da olur. Çok canlı ve kıvrak bir oyundur. Ayakların kısa adımlarını vücudun tepeden tırnağa değin titreşimleri tamamlar. Özellikle kolların ve omuzların titreyişi, göz alıcı bir güzellik gösterir. Denizde balıkların oynayışı ile yakalanan hamsilerin ağlardaki çırpınışı bu oyunlarda titremeye çok benzetilmektedir.

Bıçak oyunu: İki kişi tarafından Çerkez kaması ya da karakulak adı verilen koltuk bıçakları ile sıskara temposu üstüne oynanır. Sıskarada yorulan oyuncular dinlenmek için ara verdikleri sırada içlerinden oyunun coşkusuna kapılan iki horoncu, bıçaklarını çekerek bu oyunu oynamaya koyulurlar.

Bıçak oyunu aslında ulusumuzun tarihsel geçmişinden süregelen bir oyundur. Bu oyunda karşı karşıya gelen iki düşmanın mertçe ve yiğitçe döğüşmesi gösterilir. Önce bıçaklar çarpıştırılır. İlk saldırı savulduktan sonra elele tutuşarak kısa bir süre sıskara oynanır. Sonra birbirlerinden uzaklaşarak saldırı fırsatları kollamaya başlarlar. Her iki oyuncu da uyanık davranarak saldırıları geçiştirirler. Ara sıra yenilen elele tutuşarak ya da karşıdan karşıya geçerek horon oynarlar. Oyun bu düzen içinde birkaç dakika sürdürülür. En son saldırılarda oyunculardan biri yenik düşer. Yenen oyuncu yenik düşeni bağışlar, barışarak oyunu bitirirler.

Kozangel: Horon kurmanın bir başka çeşitlemesidir. Bıçak oyunundan sonra oyuncuların yeniden oyun kurması için oynadıkları yavaş ve tempolu bir oyundur.

Aşağa almak: Bütün horon türlerinde uygulanır. Horon türlerinden herhangi biri bir süre oynandıktan sonra yöneticinin komutu ile aşağa alma figürleri uygulanır. Aşağa alma, bir nevî, oyunu düzene koyma ve süsleme olarak kullanılır.

ÇALGILAR:

Horon oyunlarına asıl eşlik eden çalgı, "Kemençe"dir. Kemençeden başka davul-zurna ve kaval ile de horon oynanmaktadır. Artvin horonlarında tulum, armonika, akordeon gibi çalgılar vardır.

Kemençe: Bölgenin en özgün çalgısıdır. Dut ya da erik ağacının içi oyularak yapılır. Göğsü çam ağacından bir kapakla kapatılır. Göğüste iki adet irice delik vardır. Eşik, bu iki delik arasında yerleştirilir. Göğüsün çökmemesi için kapağın ardına içten bir dayanak yerleştirilir. Bu dayanağa can direği denir. Kemençe, eni dar, (40-50 santimetre boyunda) bir çalgıdır. Asya kökenlidir. Selçuklular ya da Azeriler tarafından Anadolu'ya getirildiği söylenir. Göğüs üzerinde görülen 3 teli vardır. Baş kısmındaki üç burgu ile akort edilir. At kuyruğundan alınan kıllarla yapılmış bir yay ile çalınır. Kemençenin kıvrak sesi, hem oyunlara eşlik eder, hem de Karadeniz insanının tüm duygularını yansıtan coşkulu sesler her yerde sevilerek dinlenir. Klasik Türk Müziği'nde kullanılan "kemençe"lerle hiçbir ilgisi yoktur.

Davul, yörede diğer yöredekilere oranla daha küçüktür. Zurna da diğer yörelere göre küçüktür. Tiz sesi vardır. Cura zurna denilen, zurna türünün tipik bir örneğidir.

Vakfıkebir ve Akçaabat ilçelerinde yapılan düğünlerde horon oynanırken davul-zurna kemençeye üstün tutulmaktadır. Artvin horonlarında davul-zurnanın eşlik ettiği sık sık görülmektedir.

GİYSİLER

Tonya Lisesi Folklor Kolu öğrencilerinin kadın giyimleri ile ilgili çalışmaları şöyle:

Kadın giysileri: Başörtüsü, sade veya çiçekli desenli örtüler bağlanır. Bazı taraflarda şalpazarı, Tonya köylerinde üst üste iki örtü sarılır. Genellikle kadınların başları daima örtülüdür.

Fistan: Bir diğer adı "kilot" ve "don"dur. Sade veya desenli bezlerden dikilir. Uzunca ve geniştir. Sahil kadınları, entarileri uzunluğunda dizkapakları hizasında donlar giyerler. Yüksek köy kadınlarındaki daha uzun olduğu gibi, çiçekli ve dallı bezlerden dikilidir.

Peştemal: Trabzon köy kadınlarının entarilerinin üzerine, bellerine bağladıkları millî bir aksesuardır. Genellikle beyaz, kırmızı, enlice çizgili veya kareli peştemallar bağlanır. Her gün iş içinde bulunan Karadeniz köy kadınlarının tarlada, mutfakta, yolda, pazarda, belinde taşıdığı peştemalı oldukça süslü bir giysi olması yanında, kadınların çalışırken üst başlarını kirletmekten koruyan iyi bir önlüktür.

Kuşak: Daha çok yüksek köy kadınlarının bellerine sardıkları kalınca bir kuşaktır. Kadınların kuşak sarma alışkanlıkları vardır. Kuşak sırtına yük alan kadının belinin incinmemesi bakımından yastık ödevini görür. Yük kuşaklarından başka özel günler için düğün ve derneklerde giyilen (Lahori) püsküllü ve desenli yün kuşaklarıyla ipekli peştemallar bulundurulur.

Ayaklarda renkli çoraplarla çarık vardır.

TAKILAR:

Hamayıl: Aslı gümüşten yapılır. Bir zincirle göğüsten aşırtmalı olarak el üstüne takılır. Üzeri işlemelidir. Sigara tabakası büyüklüğünde eni dar bir kutudur. İçe nazarlık, nuska., dua gibi şeyler konur.

Nuska: Aslı gümüşten yapılır. Üçgen biçiminde, dar enli küçük bir kutudur. Üzeri işlemelidir. Bir gümüş zincirle boyuna asılır. İçine nazarlık, nuksa, dua gibi gereksinimler konur.

Kayış: Bele bağlanır. En iyisi köseleden yapılanıdır. Üzerine gümüş işlemeler ve saçaklar takılır.

Bıçak: İki türlü bıçak kullanılır. Biri Çerkez kamasıdır, öteki karakulak denilen koltuk bıçağıdır.

HALK MÜZİĞİ

Anadolu'nun çeşitli bölgelerinde olduğu gibi, Doğu Karadeniz bölgesinde de, karşılıklı deyiş söyleme geleneği vardır.

Atma türküleri yapıları yönünden dört ana gruba ayrılırlar. Bunlar, "dörtlüklerden kurulu atma türküleri", "dörtlüklerle başlayıp ikiliklerle süren atma türküleri", "üçlüklerden kurulu atma türküleri", "ikiliklerden kurulu atma türküleri."

Dörtlüklerden kurulu atma türkülerine, Trabzon yöresine ait bir örnek şöyle gösterilebilir:

Topal: Ferhat:
Al elune tufeği,
Sür içine fişeği
Senun gibi eşeği
Ben daha binmemişim.

Zisinolu Yusuf:
Koy aşağı tufeği,
Al elune eleği,
Senun gibi keleği
Ben daha yememişim

ATASÖZLERİ

— Allah'ın acımadığını, peygamber süpürge sapıyla kovar.
— Beyük oluda ohmak alacagine, ufak ol da çakmak ol.
— Yemem diyen sofra kurutur, oturmam değen iskemle çürütür.
— Ateşin zorini kazan bilir.
— Er kalkan yol artırır, er evlenen döl artırır.
— Deniz yoğut olsa bize kaşuk bulunmaz.

BİLMECELER:

★ Allah yapar yapısını, bıçak açar kapısını..... (Kabak)
★ Bir ufacık mil taşı, dolanır dağı taşı..... (Göz)
★ Ezan okur, namaz bilmez, kari alar nikâh kıymaz..... (Horoz)
★ Vurursun vurursun gözünden hiç yaş akmaz..... (Davul)
— Gece harman, gündüz tepe.... (Yatak)
★ Zenginler cebine kor, fakirler sokağa atar. ..... (Sümük)

EĞİTİM

Trabzon, Karadeniz Bölgesi'nin eğitim ve öğretim yönünden en gelişmiş ilidir. Bugün ana okulundan üniversiteye kadar çeşitli öğretim kuruluşlarının bulunduğu Trabzon'da, halk, eğitim ve öğretime büyük ilgi göstermektedir. Trabzon'un yaklaşık 600 köyünden okulu olmayan, sadece birkaç köy kalmıştır.

1981-1982 öğretim yılına başlanırken Trabzon'da, köy ve kasaba dahil, 58 lise ve dengi meslek okulu, 90 ortaokul, 820 ilkokul mevcut bulunmaktadır. Bu okullarda, orta öğrenimde 42 bin, ilk öğretimde de 110 bin öğrenci okumakta, orta öğrenimde 270, ilk öğretimde de 4 bin öğretmen görev almaktadır.

20/5/1955 tarihli yasa ile kuruluşu öngörülen ve 1963 yılında bir ilkokulda öğrenime başlayan Trabzon Karadeniz Üniversitesi, YÖK Yasası ile Fatih Yüksek Öğretmen Okulu ve Trabzon İktisadî ve Ticarî İlimler Akademisini de kapsamına alarak, Orman, Mühendislik-Mimarlık Fen-Edebiyat, İktisadî ve İdarî Bilimler, Eğitim ve Tıp fakülteleri olarak öğretim yapmakta ve böylece, Trabzon, her yönü ile büyük ve önemli bir üniversiteye sahip bir il olmaktadır.

Trabzon Karadeniz Üniversitesi, YÖK Yasası ile civar illerdeki yüksek okulların bu üniversiteye bağlanması ile bölgesel bir üniversite haline gelmiştir. K.Ü.'ye bağlı yüksek okullar şöyle:

Rize Meslek Yüksek Okulu, Ordu Meslek Yüksek Okulu, Gümüşhane Meslek Yüksek Okulu ve Giresun Meslek Yüksek Okulu.

K.Ü.'de ayrıca, üç de enstitü bulunuyor. Bunlar: Sosyal Bilimler Enstitüsü, Fen Bilimleri Enstitüsü, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

K.Ü., 1982-1983 öğretim yılında, 2405'i bu yıl alınan öğrenci olmak üzere toplam 6467 öğrenci ile öğretim yapıyor.

K.Ü.'de öğretim üyesi durumu şöyle: 22 profesör, 63 doçent, 6(yardımcı doçent olmak üzere toplam 151...

HOTEL USTA
TELGRAFHANE SOKAK NO: 1 TRABZON
TEL: 12843 — 12195 TELEX: 83214 Atme TR

Özel otoparklı, kaloriferli, daimi sıcak sulu, her türlü konforu haiz, şahane deniz manzaralı otelimizde, odaların her birinde dahili ve harici telefon ve her an müzik dinleme imkânı vardır.

TÜRK TİCARET BANKASI
TÜRKBANK
"IKINCI ADRESINIZ"

Karadeniz sahillerimizin çeşitli güzelliklerini bir arada toplamış ve yörenin en önemli ulaşım ve sanayi merkezlerinden biri olan bu güzel liman şehrimiz, aynı zamanda, çok eski bir tarihe de sahip bulunmaktadır. Yurt ekonomisinde fındık, mısır ve hayvancılık bakımından etkin yeri vardır.

Türk Ticaret Bankası 1953 yılından beri tam 30 yıldır Trabzon ve çevresine banka hizmetlerini yaygın biçimde sunmanın mutluluğu içindedir.

TRABZON İL MERKEZ ŞUBELERİ
Trabzon, Değirmendere, Mumhaneönü

TRABZON İLİ ŞUBELERİ
Akçaabat, Of, Sürmene, Vakfıkebir

TÜRK TİCARET BANKASI
TÜRKBANK
"IKINCI ADRESINIZ"

Huzurlu Yaşayın

Bu yıl mahsul bolca bin bereketli olsun paranız İş Bankası'nda gönlünüz huzur dolsun.

Tasarruflarınızı, paranızın ve istikbalinizin emniyeti olan Türkiye İş Bankası'nda değerlendirin, huzurlu yaşayın!

TÜRKİYE İŞ BANKASI

CENAJANS

TRABZON'da sporun eski ve köklü bir geçmişi vardır. Cumhuriyetin ilanından önce modern sporlarda başgösteren hareket, Cumhuriyetin ilanından sonra daha olumlu bir şekilde yönlendirilmiş, bunun doğal sonucu olarak da Trabzon hemen her spor dalında kısa zamanda büyük gelişmeler kaydetmiştir.

Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı'nın kuruluşundan önce de Trabzon'da spor kulüplerinin mevcudiyeti ve Trabzon'da başta futbol olmak üzere çeşitli spor dallarında faaliyet gösterilmesi, bu bölgede sporun ne denli eski ve köklü bir geçmişe dayandığını gösterir.

Trabzon'da kurulan ilk spor kulübü İdmanocağı olmuştur. 20 Ocak 1921 günü resmen teşekkül eden Sarı-Kırmızı formalı İdmanocağı'nı 14 Mart 1923 günü kurulan Sarı-Lâcivert formalı Necmiâti ile 22 Ocak 1925 günü kurulan Yeşil-Beyaz formalı İdmangücü kulüpleri izlenmiştir.Trabzon'da sporun doğum yerlerinden biri olan Trabzon Lisesi'nin de sahip olduğu güçlü takımlarla bu kulüplerin faaliyetine katılması Trabzon'da büyük bir spor potansiyelinin ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Özellikle futbolda bu dört takım arasındaki büyük mücadele yalnız bölgede futbolun yerleşmesine yol açmakla kalmamış, aynı zamanda hızla gelişmesini ve yayılmasını da sağlamıştır.

Trabzon futbolunda İdmanocağı ile İdmangücü arasındaki büyük rekâbet Necmiâti'nin de aralarına katılmasıyla büsbütün alevlenmiş ve bu takımlar arasındaki iddialı maçlar uzun yıllarboyu Trabzon'da heyecan fırtınaları yaratmıştır.

Trabzon'da futbol yanı sıra atletizm, güreş, bisiklet ve su sporları dallarında da Cumhuriyet öncesinden itibaren olumlu bir faaliyet görülür. Nitekim ilk Türk Millî Atletizm Takımı 1924 Paris Olimpiyat Oyunları'na katılırken, ilk kez Türkiye'yi temsil etme şerefine nail olan bir avuç Türk atletinin arasında Trabzon'dan da bir kişinin (Süleyman Rıza Kuğu) bulunması ilginç bir gerçektir.

Trabzon uzun yıllar Türk futboluna oyuncu yetiştiren bir bölge olarak özelliğini korumuştur. Fenerbahçeli Taka Naci, Galatasaraylı Salim, Güneşli Murat gibi ilk ünlü isimlerin arasında Hasan Polat da kardeşi Ali Polat ile birlikte diğer yıldızlar olarak parlamaktadırlar.

Trabzon uzun yıllarboyu yetiştirdiği futbolcuları da hep gurbete göndermiştir. Trabzonlu futbolcular İstanbul, Ankara ve hatta İzmir kulüplerinde oynamışlar, bu takımlarda yıldızlaşıp millî formaya kadar yükselmişlerdir. Trabzon ancak Trabzonspor kurulduktan sonradır ki kendi futbolcularına sahip olabilmenin imkânına kavuşmuş, bu da Trabzonspor'u futbol sahalarında bugünkü doruk noktasına ulaştırmıştır.

Trabzon'da spor, bu bölgemizin spor kulüpleri ile bütünleşmektedir. Trabzon'un spor kulüpleri şunlardır:

İDMANOCAĞI (1921, (Sarı-Kırmızı), NECMİATİ (1923 Sarı-Lâcivert), İDMANGÜCÜ (1925, Yeşil-Beyaz), DOĞANSPOR (1938 Lâcivert-Beyaz), SEBAT GENÇLİK (1941, Kırmızı-Beyaz), SÜRMENE GENÇLİK (1950, Yeşil-Beyaz), YOLSPOR (1953, Turuncu-Siyah), YALISPOR (1955, Mavi-Beyaz-.Kapandı), ERDOĞDU GENÇLİK (1955, Siyah-Beyaz), MARTISPOR (1956, Mavi-Kırmızı. Kapandı), TÜTÜNSPOR (1957, Sarı-Yeşil), GENÇLERBİRLİĞİ (1957, Kırmızı-Siyah), YEŞİLSPOR (1957, Yeşil-Beyaz), FATİH GENÇLİK (1958, Sarı-Siyah. Kapandı), BEŞİKDÜZÜ (1958, Lâcivert-Beyaz), MAÇKA GENÇLİK (1957, Sarı-Kırmızı. Kapandı), ARAKLİ GENÇLİK (1961, Siyah-Yeşil), ÇARŞIBASI (1963, Mavi-Yeşil), ÇİMENTOSPOR (1966, Gri-Beyaz), ARSİN FINDIKSPOR (1966, Yeşil-Kahverengi. Kapandı), BÜYÜKLİMAN (1968, Yeşil-Beyaz), TORMASPOR (1968, Mor-Beyaz), OF GENÇLİK (1969, (Bordo-Sarı), GÜREŞ İHTİSAS KULÜBÜ (1970, Mor-Siyah), TONYA GENÇLİK (1970, Kırmızı-Beyaz), ÇAĞLAYANSPOR (1973, Mavi-Beyaz), YSE SPOR (1973,Sarı-Mavi-Siyah), ARSİNSPOR (1973, Sarı-Siyah), YİRMİDÖRT ŞUBAT GENÇLİK (1975, Sarı-Kırmızı), İDMANYURDU (1975, Sarı-Lâcivert), FENERBAHÇE (1959, Sarı-Lâcivert), BÜYÜK LİMSA GENÇLİK (Bodro-Beyaz), DÜZKÖY GENÇLİK (Sarı-Mavi), YALINCAKÖYÜ GENÇLİK (Yeşil-Kırmızı), TOZKÖYÜSPOR (Turuncu-Beyaz), MERSİNKÖYÜ GENÇLİK (Mavi-Beyaz), AYDINLIKKÖYÜ GENÇLİK (Yeşil-Siyah), ORMANSPOR (Yeşil-Beyaz), KIRAZLIKÖYÜ GENÇLİK (Yeşil-Sarı), ESİROĞLU GENÇLİK (Lacivert-Beyaz), TEKEL GENÇLİK (Sarı-Siyah), BEŞİRKÖYÜ GENÇLİK (Mor-Yeşil), PELİTKÖYÜ GENÇLİK (Pembe-Beyaz), HAMSİKÖYÜ ÇIRALI GENÇLİK (Lâcivert-Beyaz), GÜRBULAK GENÇLİK (Yeşil-Bordo), ÖZDİLKÖYÜSPOR (Kırmızı-Beyaz), OF YUKARI KIŞLACIK KULÜBÜ (Mavi-Lâcivert), KAVALAKÖYÜ GENÇLİK (Kırmızı-Beyaz),

Trabzonspor...

TRABZONSPOR

Trabzon'da ilin adını taşıyacak bir spor kulübünün kurulması hiç de kolay olmamış; İdmanocağı ile İdmangücükulüpleri arasındaki eski ve büyük rekâbet bu alanda da kendini belli etmiş ve Trabzonspor'u bu yüzden bir hayli iç mücadele vermek zorunda kalmıştı. En sonunda Beden Terbiyesi Genel Müdürü Ulvi Yenal'ın, İdmanocağı ile İdmangücü'nün birleşmemeleri halinde bu bu iki kulübün de Türkiye II. Ligi'ne kesinlikle alınmayacağının bildirilmesi üzerine iki kulübün yönetecileri bir araya gelip 2 Ağustos 1976 günü Bordo-Mavi formalı Trabzonspor kulübünü kurmuşlardır. Bordo-Mavili formalı takım 1967-68 sezonunda Türkiye II. Ligi'nde yer almıştır. Bu sezondan itibaren tam yedi yıl süren büyük bir mücadele veren Trabzonspor takımı 1973-74 sezonunda Türkiye II. Ligi'nin şampiyonluğunu kazanarak Türkiye I. Ligi'ne terfi etmiştir. Trabzonspor futbol takımı o sene ligde dokuzunculuğu aldıktan sonra ertesi sezon (1975-76) büyük bir başarı göstererek şampiyonluğu kazanmıştır. Bu şampiyonluk aynı zamanda İstanbul dışına çıkan ilk lig şampiyonluğu olmuştur. Bundan sonra Trabzonspor futbol sahalarındaki üstün başarısını şöyle sürdünmüştür: 1976-77 sezonunda Türkiye Ligi, Türkiye Kupası ve Cumhurbaşkanlığı Kupası şampiyonlukları, 1977-78 sezonunda Türkiye Kupası ve Cumhurbaşkanlığı Kupası şampiyonlukları, 1978-79 Türkiye Ligi ve Cumhurbaşkanlığı Kupası şampiyonlukları, 1979-80 Türkiye Ligi ve Cumhurbaşkanlığı Kupası şampiyonlukları, 1980-81 Türkiye ligi ve Cumhurbaşkanlığı Kupası şampiyonlukları. 1981-82 Türkiye Ligi şampiyonluğu. Trabzonspor millî futbol takımlarımıza da birçok futbolcu vermiştir.

BEDEN TERBİYESİ MÜDÜRLÜĞÜ

Beden Terbiyesi Bölge Müdürü: Sabri Sadıklar
Adres: Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüğü Trabzon.
Telefon numarası: 136 41, 111 96
Memur ve personel sayısı: 59
Lisanslı sporcu sayısı: 2300 erkek, 25 bayan.
Tesisler: Avni Aker Stadı 30.000 kişilik, Yavuz Selim Stadı 1000 kişilik, 19 Mayıs Spor Salonu 2000 kişilik, Atış Poligonu 150 kişilik, Sürmene Kanuni Spor Salonu 750 kişilik, Akçaabat Fatih Salonu 750 kişilik, Akçaabat sahası.
Bölgede faaliyet gösterilen spor dalları: Futbol, atıcılık, atletizm, basketbol, voleybol, hentbol, boks, güreş, judo, masa tenisi, yüzme ve susporları.

hotel özgür

Titiz servis,modern bir hizmet anlayışı ile rahat edip, her zaman arayacağınız OTEL VE RESTAURANT

TEL: 11319 - 12778 - 13064 - 13952
Telex: 83227 TRABZON

KUZEY MOBİLYA SANAYİİ A.Ş.

- Büro: Maraş Cad. Ferit Apt. 58/3 TRABZON — TURKEY
- Fabrika: Kuzguncuk Köyü Koru Mevkii ARSİN — TRABZON

Telefon:
Büro: Trabzon : 031-18006- 14356
Fabrika: Arsin: 181
Telex: 83134 Adak tr - 83212 baro tr

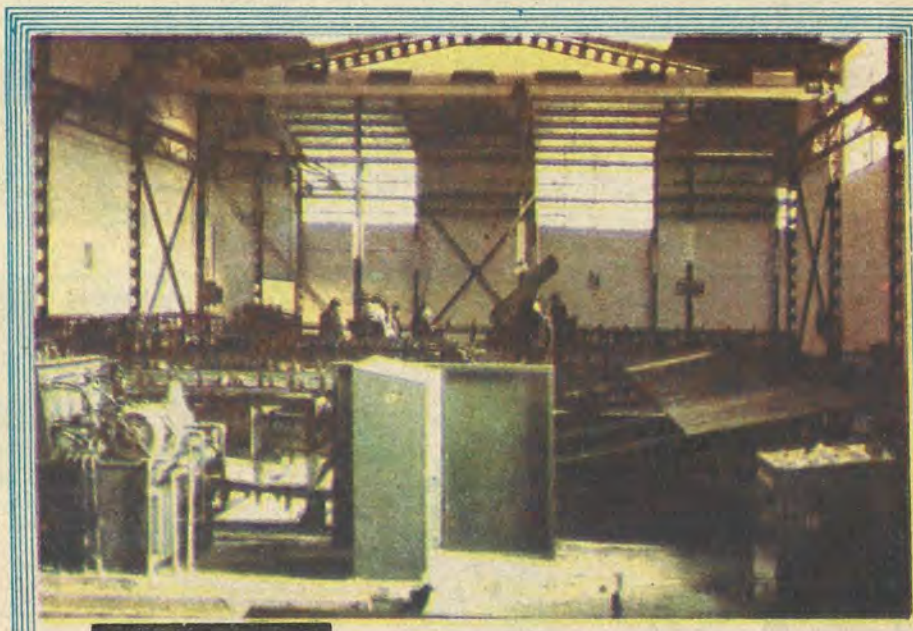

BOSAŞ
BORU ve PROFİL SANAYİ A.Ş.

- Üstün kalite
- Bol çeşit
- Büyük kapasite

BORU-GALVANİZLİ BORU VE PROFİL İMALÂTINDA MODERN TEKNOLOJİSİ VE BÜYÜK KAPASİTESİ İLE TÜRKİYE ÇAPINDA BÜTÜN İHTİYAÇ SAHİPLERİNİN EMRİNDE

- FABRİKA: Yomra - TRABZON - TURKEY
- ŞUBE: Maraş Cad. 41/2 TRABZON Tel: 11884 - 15490 Telex: 83119
- MERKEZ: Kemeralti Cad. Tophane İşhanı Kat: 6 Tel: 44 46 90 Telex: 23566 Tophane - İSTANBUL

OTOBÜS KAROSERİ SAN. A.Ş.

OTOKAR PAZARLAMA A.Ş.

Ayta Cad. Ufuk Ap. 16/3-4 1. Levent Tel: 64 36 18-64 32 76

MAGIRUS

o **sağlam**

o **güçlü**

o **güvenli**

DEUTZ

- **M 80 S 4.5** **Minibüs** (10 kişi yolcu kapasiteli)
- **80 E5** **Midibüs** (14 kişi yolcu kapasiteli)

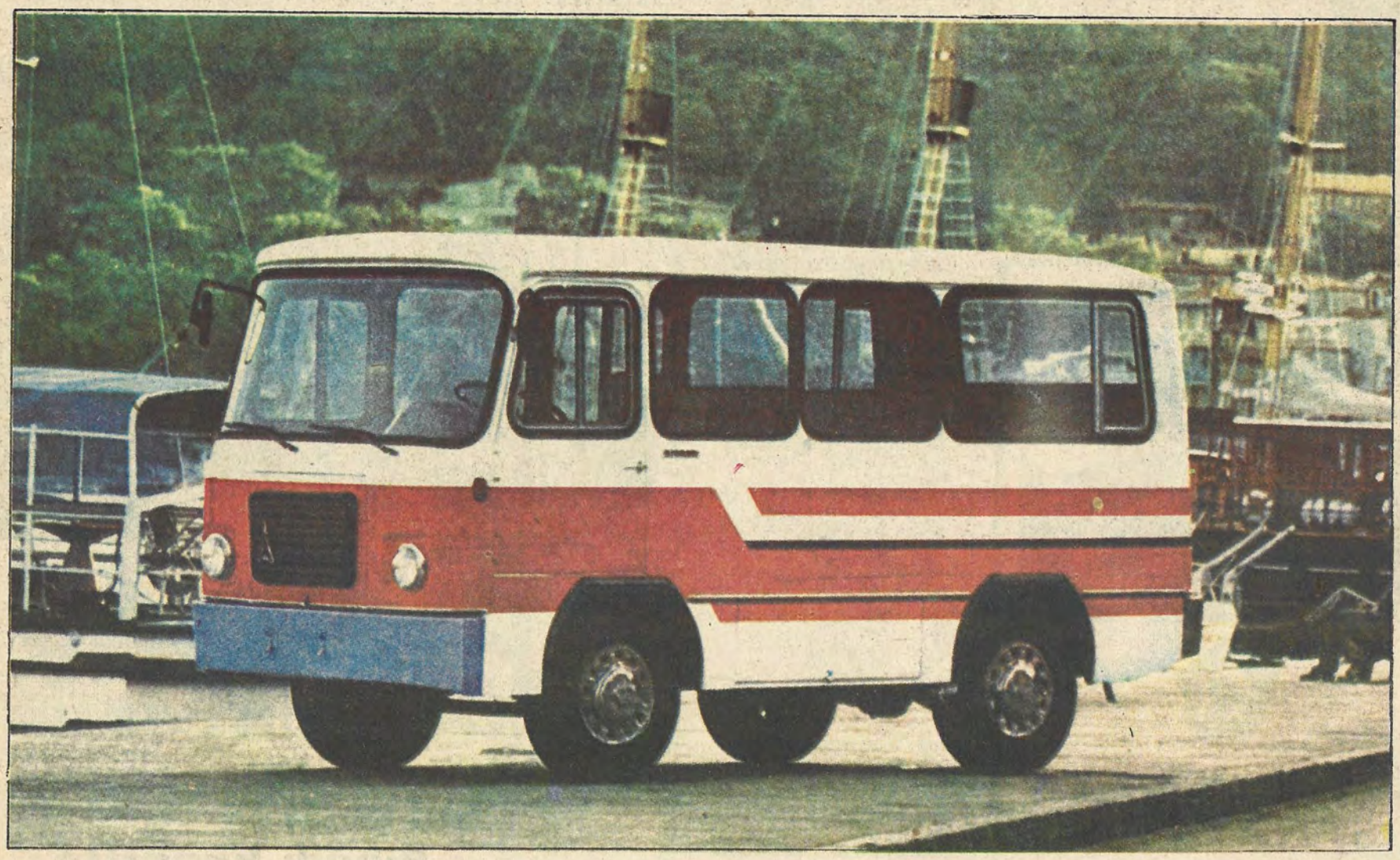

ANA BAYİLERİMİZ

EGEMAK
Ege Makine ve Ticaret A.Ş.
Gazi Bulvarı No: 3 P.K. 689 İzmir
Tel: 25 43 50

ORMAK
Orta Anadolu Makina ve Ticaret A.Ş.
Eskişehir Devlet Karayolu 10. Durak
Mustafa Kemal Mah. Ankara
Tel: 13 12 63-13 62 54-13 46 56

TORMAK
Toros Makina ve Ticaret A.Ş.
İstanbul Cad. Sivil Havaalanı
Karşısı No: 468 Adana
Tel: 22 715

DOĞAN
Otomobilcilik A.Ş.
Ankara Cad. No: 243
Sirkeci-İstanbul
Tel: 28 13 50-28 13 51